

Lokale afdelingen nieuwsbrief
// nummer 12//december 2022//

Beste allemaal,

Hierbij de winternieuwsbrief. Het is vanaf de zomer weer een bewogen tijd geweest; er was een regiotour langs de Milieudefensie afdelingen in het land, er zijn successen geboekt op de 29-bedrijvencampagne en de serviceloketten zijn uitgebreid. Lees er in deze nieuwsbrief alles over!

We wensen iedereen een goed, gezond en strijdbaar 2023.

Zijn er nog vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief?

Mail naar: lokaal.doemee@milieudefensie.nl

Groet van Laura

Inhoudsopgave:

1. Algemeen

- 1.1 Voor in je agenda!
- 1.2 Terugblik Regiotour
- 1.3 Kom naar de Lokale groependag (lokale afdelingen en Ok-groepen)
- 1.4 Meet-up Klimaatoplossingen
- 1.5 Update serviceloketten!

2. Campagnenieuws

- 2.1 Bedrijvencampagne stand van zaken
- 2.2 Waddenactie in Friesland

3. Update afdelingen

- 3.1 Milieudefensie Breda
- 3.2 Milieudefensie Westerveld
- 3.3 Milieudefensie Leeuwarden

Hoofdstuk 1 Algemeen

1.1 Voor in je agenda!

Wat?	Waar?	Wanneer?
Lokale groependag (lokale afdelingen en Ok-groepen)	Utrecht	zaterdag 21 januari
Meet-up Klimaatoplossingen	Utrecht	zondag 29 januari
Campagnedag	Utrecht	zaterdag 25 februari
Picknick met lokale afdelingen	Bulderbos	Ergens in het voorjaar
Algemene Ledenvergadering	Nog niet bekend	zaterdag 10 juni

1.2 Terugblik Regiotour:

De afgelopen maanden zijn Laan van Staalduinen, Conny de Laat, Aletta Oosten en ik het hele land door geweest: van Eindhoven tot Leeuwarden en van Haarlem tot Arnhem. Er waren heel veel lokale vertegenwoordigers op afgekomen. Veel voorkomende vragen en opmerkingen gingen over de bestuurstransitie, hoe we jongeren het beste betrekken bij lokaal werk, de positieve impact en soms uitdagingen rondom samenwerkingen met andere lokale milieu-/klimaatclubs in de buurt. Grepen als XR en de klimaatcoalitie komen veel terug als samenwerkingspartners.

Iets positiefs 'doen' of maken en concrete acties aanbieden helpt om nieuwe mensen te betrekken en te activeren. Een aantal lokale afdelingen heeft juridische successen behaald. Juridische steun vanuit Milieudefensie wordt erg gewaardeerd. Veel voorkomende dromen: iets doen met (gemeente) politiek, biodiversiteit, stikstof en luchtkwaliteit.

Wil je hier verder over doorpraten en wil je je ideeën omzetten in concrete actie? Kom dan naar de lokale afdelingendag op zaterdag 21 januari 2023.

1.3 Kom naar de Lokale groependag (lokale afdelingen en Ok-groepen) op 21 januari 2023

Hoe bouwen we de aankomende jaren samen aan die klimaatrechtvaardige en groene samenleving op lokaal, nationaal en internationaal niveau? Dat gaan we o.a. bespreken tijdens de lokale afdelingendag. Ook kijken we nogmaals terug op de regiotour met elkaar: Wat zijn de bevindingen n.a.v. de regiotour? Welke mooie dromen en expertises van lokale afdelingen hebben we gehoord? Hebben we nu alle wensen goed in kaart en hoe gaan we vanaf nu verder? Ideeën over de vormgeving van deze dag is heel welkom. Laat het mij vóór donderdag 12 januari weten en stuur een mail naar: lokaal.doemee@milieudefensie.nl

Meer informatie over het programma stuur ik ongeveer een week van tevoren.

1.4 Meet-up Klimaatoplossingen

Op 29 januari organiseert Milieudefensie een Meet-up over klimaatoplossingen. Samen denken we na over concrete klimaatoplossingen om bestaande ongelijkheid tussen mensen te verkleinen én de CO₂- uitstoot te verminderen. Onder leiding van dagvoorzitter 'Jorien de Lege' beginnen we met een paneldiscussie over klimaatrechtvaardigheid. Elk panellid zal een klimaatrechtvaardige droom schetsen. Na de pauze gaan we in werkgroepen uiteen rond een thema om te komen tot klimaatoplossingen. Je kan je opgeven via de website: <https://milieudefensie.nl/doe-mee/meet-up-klimaatoplossingen>

1.5 Update serviceloketten

Bewegingsopbouw heeft drie loketten die de ambities van groepen in de Verandermacht en de bredere klimaatbeweging helpen waar te maken: een initiatievenloket, juridisch loket en trainingsloket.

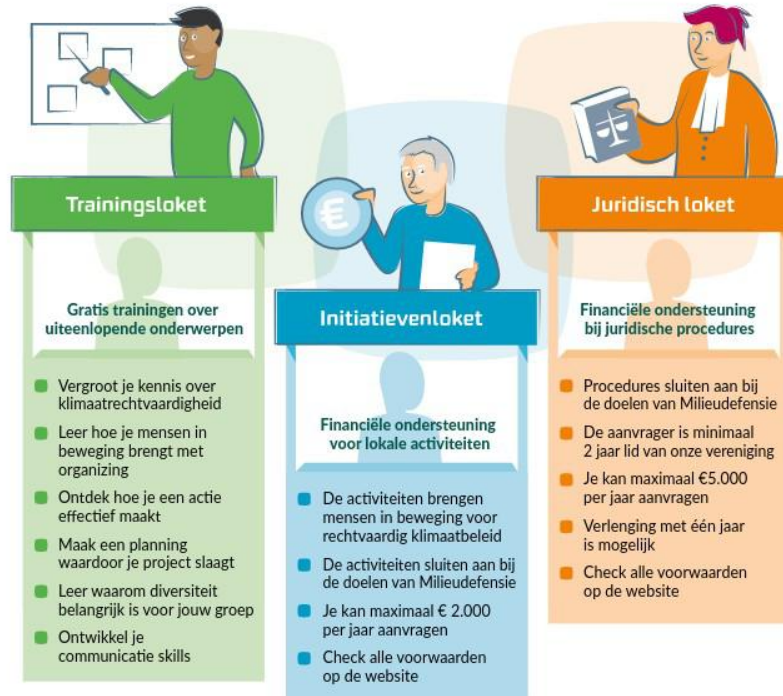
Een groep kan een gratis training aanvragen bij het trainingsloket, financiële ondersteuning voor een lokale activiteit bij het initiatievenloket, of – zoals de meesten van jullie al wisten – per 1 januari 2023 komt er ook meer financiële ondersteuning bij juridische procedures.

Dit aanbod is nog in een ontwikkelfase: voorlopig kunnen uitsluitend Milieudefensie afdelingen en OK groepen financiële ondersteuning bij juridische processen aanvragen. Dit is aangenomen tijdens de vorige ALV. Na een aantal maanden evalueren we deze pilot.

Net als bij het initiatievenloket moet een aanvraag aan bepaalde eisen voldoen. We hopen met het juridisch loket lokale groepen beter te ondersteunen, juridische procedures te bekostigen die nauw aansluiten bij de doelen van Milieudefensie.

Meer informatie staat op onze website: <https://milieudefensie.nl/doe-mee/serviceloketten/steun-aan-groepen>

Hoe Milieudefensie jouw groep ondersteunt

Hoofdstuk 2 Campagnenieuws

2.1 Bedrijvencampagne stand van zaken

Een overwinning hoera!

"We hebben ons eerste grote succes binnen in de 29-bedrijven campagne. En dat is dankzij Milieudefensie, Milieudefensie Jong, de OK-groepen en alle lokale afdelingen die hier ook aan hebben bijgedragen. Albert Heijn heeft aangekondigd dat ze onze eis voor een 1,5 graden plan overnemen!

"Albert Heijn scherpt de ambitie aan voor de reductie van CO₂-uitstoot in de keten (Scope 3) van 15 naar 45% in 2030 (ten opzichte van 2018)."[\[link\]](#)

De impact is niet te onderschatten: Albert Heijn zelf wordt duurzamer en alle boeren in de keten. Ook is dit een voorbeeldwerking naar andere bedrijven toe. We hebben bres geslagen in hun verdediging, nu kunnen ze niet meer zeggen dat wat Milieudefensie wilt onmogelijk is. Richting de politiek: we hebben de overheid opgeroepen een goed klimaatplan als voorwaarde te stellen voor klimaatgeld. Deze stap van AH geeft ons een heel overtuigend argument in handen om deze eis door te drukken. En scope 3 doelstellingen¹ zijn vanaf nu een normaal voorwaarde voor adequaat klimaatbeleid!

"It always seems impossible until it's done". – Nelson Mandela

Uiteraard zal het team de plannen van AH nu kritisch bekijken. Ongetwijfeld dat er addertjes onder het gras zitten, maar alle beweging begint met een eerste stap, en die is nu gezet. One down, 28 to go! We hebben het gevierd met taart op kantoor.

Meedoen met de filialenstrategie? Meld je aan voor de instapcursus en hoor er alles over:

<https://veranderaars.milieudefensie.nl/instapcursus-operatie-klimaat>

‘Milieudefensie Jong’ had in hamsterpakken bij de Albert Heijn actie gevoerd. En toen kregen we deze tijdelijke nieuwe receptionist op kantoor 😊

---

¹ Scope 3 is de verborgen boosdoener - het spreekwoordelijke addertje onder het gras. Deze scope bevat namelijk de uitstoot die komt kijken bij het gebruik van grondstoffen, basismaterialen én - vooral - de uitstoot die wordt veroorzaakt door het gebruik van de producten na verkoop. [Meer info.](#)

2.2 Terugblik Waddenactie

Op zaterdag 26 november was er een actie in Friesland. Shell wil boren naar gas onder de Waddenzee. Het opboren van gas kan zorgen voor bodemdaling en draagt bij aan klimaatverandering, waardoor de zeespiegel sneller stijgt. De Waddenzee dreigt daardoor deze eeuw nog te verdrinken.

Er werden zandzak(jes) meegenomen die bovenop de symbolische dijk gelegd werden. We haalden met deze actie onder andere de [NOS](#), het Jeugdjournaal, [Omrop Fryslân](#) en het RTL Nieuws. Zelfs het Duitse ZDF was erbij!

Hoe verder?

Naar aanleiding van deze waddenactie zijn er vragen gesteld in de Tweede Kamer over de boorplannen. In het voorjaar verwachten we dat de politiek een besluit neemt over de vergunning. Tot die tijd zitten we niet stil. We blijven druk zetten op Shell om zich terug te trekken uit deze boorplannen. Dat doen we onder ander door ze te overladen met duizenden smsjes. Stuur Shell ook (gratis) een [sms](#).

Wil jij je vaker inzetten om ervoor te zorgen dat Shell het vonnis van de rechter uitvoert?

Doe dan mee met Operatie Klimaat Shell. Je kan helpen met concrete zaken als: flyers ontwerpen, mensen bellen, actie voeren op straat. Voor meer informatie mail Arianne Casimiri: arianne.casimiri@milieudefensie.nl (organizer Klimaatzaal Shell)

3.1 Milieudefensie Breda

Bedreigde Ulvenhoutse Bos. Door: Marius Aalders

Meer dan honderd belangstellenden bezochten de informatieavond in de Pekhoeve in Ulvenhout over de bedreiging van het Ulvenhoutse Bos en de oplossingen die daarvoor mogelijk zijn. Het Ulvenhoutse Bos, dichtbij Breda, is aangewezen als Natura 2000-gebied. Maar ondanks deze status is het bos er slecht aan toe. Door stikstof depositie uit verschillende bronnen, maar vooral door de activiteiten vanuit de agrarische sector, is het bos de laatste decennia verdroogd en verloederd, verstikt en verstoofd. Tot voor kort groeiden er nog witte rapunzel en knikkend nagelkruid, maar apart van wat bosanemoon is de biodiversiteit akelig achteruitgegaan.

Vanuit het Waterschap en Staatsbosbeheer is initiatief genomen om de natuur wel weer te herstellen en door “ontdieping” van sloten het water weer een kans te geven en in mineraalrijk grondwater te voorzien. In dat geval zouden de salamander, kleine reptielen, amfibieën en vleermuizen weer een kans krijgen.

Er is in oktober een brief gestuurd vanuit [‘Natuurplein de Baronie’](#) (het overkoepelend orgaan, waarin de meeste Milieuorganisaties vertegenwoordigd zijn). De brief richtte zich aan minister Van der Wal van natuur&stikstof. In die brief wordt een noodkreet geuit aan het beleid om zo snel mogelijk actie te ondernemen om de stikstofverspreiding en vooral de ammoniakoverlast een halt toe te roepen.

Vanuit de zaal kwam het idee om ook de Europese Commissie in kennis te stellen van de bedreiging van het Ulvenhoutse Bos. Dit bos is immers voor de bewoners van een groot belang. Kwelherstel en stikstofreductie in Breda en omstreken is van levensbelang, vanwege de volksgezondheid, die, getuige onderzoek, ernstig wordt bedreigd.

De avond werd afgesloten door Liesbeth Adriaansens van De Groene Koepel in Oosterhout. Leden van deze vereniging hebben samen met Markkant/Milieudefensie en het Natuurplein ‘De Baronie’, een inventarisatie gemaakt van de grootste vervuilers van het Ulvenhoutse Bos, de zogenaamde ‘piekbelasters’. Op dit onderzoek waarvan de resultaten zijn voorgelegd aan statenleden en raadsleden en aan besturen van provincie en gemeenten en waterschap is veel respons gekomen. Dat heeft ertoe geleid dat nu ook natuur- en milieuorganisaties worden gehoord.

Het provinciale overleg over de stikstofaankpak in GGA, de Gebiedsgerichte Aanpak Groen Blauw, waarin naast de overheden ook ZLTO, de Brabantse boerenorganisaties zitting hebben, zal nu ook worden opengesteld voor deelname van de milieuorganisaties. Voorzitter van Stokkum van het GGA heeft gereageerd en erkent de ernst van de situatie in het Ulvenhoutse Bos, dat alleen gered kan worden door kwelherstel en stikstofreductie.

Inmiddels zijn over de notitie Piekbelasters Ulvenhoutse Bos diverse gesprekken gevoerd, vaak op uitnodiging van autoriteiten en raadsleden. Ook met fracties uit Provinciale Staten van Noord-Brabant.

In diverse plaatselijke kranten is aandacht besteed aan het piekbelastersrapport. Verder is in Vroege Vogels op 19 oktober een interview geweest van Henny Radstake met Joost Barendrecht en Joop van Riet van Natuurplein de Baronie en Werkgroep Leefomgeving. Ook de Brabantse Milieufederatie erkent de gevaren voor het Ulvenhoutse bos in een bijeenkomst in Tilburg over stikstof. In de loop van 2023 worden verdere acties gepland om het tij te keren en het Ulvenhoutse Bos te redden van de ondergang.

Milieudefensie Breda heeft een stikstofrapport geschreven, dat is na te lezen op [het veranderaarsplatform](#).

3.2 Milieudefensie Westerveld

Op zaterdag 17 december voert Milieudefensie Westerveld actie samen met 'woongroep zandroos' en 'Gas DrOvF'. Vermillion boort nu naar gas zonder natuurvergunning in de buurt van Wapse, vlak naast een Natura 2000 gebied. Demons. De demonstratie zaterdag 17 december is van 13u tot 14u bij parkeerterrein Dorpshuis Wapse, Haersmastraat 2. Komt u ook? Stichting GasDROvF is er voor iedereen die zich zorgen maakt over de gaswinning in Zuid-west Drenthe, Noord-West Overijssel en Zuid-Oost Friesland. www.gasdrovf.nl/info@gasdrovf.nl.

Meer informatie: <https://www.rtvddrenthe.nl/nieuws/15172274/wapse-en-omgeving-ongewild-in-de-schijnwerpers-vermillion-is-zich-van-geen-kwaad-bewust>

3.3 Milieudefensie Leeuwarden

Naast de zitting over de Natuurvergunning van Vliegbasis Leeuwarden waar iedereen naar uitkijkt, maken zij zich als afdeling druk over een excellent weidevogelbroedgebied die verloren dreigt te gaan omdat de gemeente daar een woonwijk wil bouwen. Na jarenlange strijd is er dan nu een bestemmingsplan waarop zij een zienswijze hebben ingediend.

Milieudefensie Leeuwarden wordt ondersteund door twee grote natuurorganisaties in de provincie en het dorp 'Goutum' (waar het broedgebied ligt). Het dorp heeft een gerenommeerd advocatenbureau in de arm genomen. Onderling spreken zij steun naar elkaar uit. Het is een groot gemêleerd gezelschap geworden dat nu al lang eensgezind optrekt, dat is heel mooi, vooral ook eens hulde aan de betrokken jongens van de Vogelwacht.

Milieudefensie Leeuwarden heeft handvatten geschreven voor een korte zienswijze, bewoners in de buurt maken hiervan graag gebruik. De eigen zienswijze is veel uitgebreider. Het onderwerp leeft heel erg. Niet voor niets hebben ze zelf een onderzoek naar weidevogel compensatie gedaan voor het totaal door woningbouw en wegenbouw aangetaste gebied ten zuiden van Leeuwarden, voormalig zeer goed broedgebied. In dit rapport 'Hebban Olla Vogala Nestas' komen ze tot zeer slechte cijfers voor de vervangende, goed beheerde, hectares die de vogels hadden moeten worden geboden: er is slechts een derde daadwerkelijk beschikbaar gekomen!

Nieuwsgierig naar het rapport? Neem contact op met Sietske Inberg, contactpersoon lokale afdeling Leeuwarden: sietskeinberg@gmail.com